

Un 'Bocavulvari' amb més trempera

El mal anomenat Cavall Bernat de la muntanya de Montserrat. On és el cavall? Com se sap, el terme cavall és un eufemisme de carall.

ELS sinònims de *vulva* s'han eixamplat fins al centenar i els de *penis* han crescut fins a superar els cent trenta. El filòleg Pep Vila (Celrà, Gironès, 1952) ha publicat, en un únic volum, una edició actualitzada i augmentada del seu *Bocavulvari eròtic de la llengua catalana*, aparegut per primera vegada, en dues parts, els anys 1987 i 1990, sota dos segells editorials diferents, el Llamp i la Magrana.

El llibre, que conserva els dos extensos estudis que va publicar-hi l'estudiós a tall de pròleg, ha estat imprès per Curbet Edicions. Fa gairebé 750 pàgines i s'obre amb un davantal de Pere Gimferrer.

L'erudit escriptor demana al lector que llegeixi el volum com un llibre de poesia i, si vol, també com a llibre d'història escolàstica i de sociolingüística.

La tasca iniciada fa anys per Pep Vila, que ara completa una etapa nova, va consistir a reunir un corpus representatiu de mots i expressions eròtiques i sexuals, i també renecs.

L'històric 'Bocavulvari eròtic de la llengua catalana', de Pep Vila, aparegut en dos volums entre el 1987 i el 1990, s'ha posat al dia i ha crescut en extensió. Ara es pot llegir en un sol volum de 750 pàgines.

A més del vocabulari alfabètic, l'edició conté una antologia de textos de totes les èpoques, tant en vers com en prosa, que està dividida en tres apartats: "La poesia. El cançoner"; "La narrativa" i "El teatre".

Aquesta antologia, considera Pep Vila, dona fe de la riquesa de materials,

dels mecanismes de creació de la nostra llengua, de la fecunditat verbal del català, en un camp poc explotat pels lexicògrafs i els lingüistes.

En el pròleg de l'edició de 1987, Pep Vila recordava que el 1978 Joan Fuster va denunciar a *Serra d'Or* ("Salvem el patrimoni eròtic") la conspiració de silenci que existia a casa nostra sobre el tema de l'erotisme, però que des d'aquell toc d'alerta ja s'havien dut a terme algunes empreses prou lloables.

L'objectiu de l'obra era d'oferir una mostra representativa del lèxic eròtic i sexual català de tots els temps, escorcollat sobretot de fons documentals, siguin obres literàries o no, i completat amb fonts orals.

Com que els darrers anys les edicions de textos històrics amb contingut eròtic han augmentat considerablement, l'obra ara presentada és més extensa.

N'és perquè s'hi recullen alguns mots nous però també perquè moltes entrades han pogut ser enriquides amb nous exemples de diverses èpoques.

A més, des del primer *Bocavulvari* fins ara, s'han publicat altres obres de referència, d'importància capital, per la documentació aportada, que el filòleg Pep Vila ha tingut en compte.

Parlem en especial del *Diccionari eròtic i sexual* de J. J. Vinyoles i Vidal i R. Piqué Huerta (Barcelona, 1989) i d'*El sexe a Mallorca. Notes històriques*, de Ramon Rosselló i Jaume Bover, magna obra editada en tres volums (Palma, 1992-1996).

Però cal esmentar també del *Diccionari del català popular i d'argot*, de Joaquim Pomares (Barcelona, 1997); el *Diccionari de renecs i paraulotes*, de Pere Verdaguer (Perpinyà, 1999); el *Diccionari de sinònims i frases fetes*, de Maria Teresa Espinal (València-Barcelona, 2006) i el *Diccionari històric del valencià col·loquial (segles XVII, XVIII i XIX)*, de J. Martí Mestre (València, 2006).

La majoria de les paraules i expressions eròtiques i sexuals tenen, considera Pep Vila, un regust masclista i misogin molt accentuat.

Ja ho deien els clàssics, recorda: "qualsevol malícia és petita comparada amb la malícia de la dona".

Fins fa poc, aquests mots i expressions misògins es feien presents, dia a dia, en la major part de registres del

nostre idioma. Políticament ara serien incorrectes, diu Vila.

El lèxic recollit per Pep Vila és normalment un lèxic festiu que es caracteritza per destacar els processos de metaforització i de metonímia; la creació d'imatges, de comparacions, de locucions i de termes afectius que designen les pulsions i motivacions del desig, del cos i de l'ànima i, finalment, les dissociacions que existeixen entre la sexualitat i l'amor.

Les metàfores i les metonímies, com recorda el filòleg, transformen les idees abstractes en imatges més planeres i entenedores.

Un narrador català, comenta Pep Vila, li comentava que sovint espigolava el seu "bocavulvari" quan havia d'enquadrar ambients, bastir cert tipus de diàlegs concrets, imaginatius, entre homes i dones que es tenien confiança.

I li consta que Miquel Martí i Pol també l'espigolava quan traduïa.

Hi ha centenars de mots, embolcallats amb imatges, que descriuen, considera el filòleg, les passions i les emocions privades.

"Tant de bo el recull –diu l'estudiós– pel seu valor, despertí també l'interès de guionistes, publicistes, de professionals de la llengua, de lectors amants dels mots, desxifradors de l'espiritualitat i carnalitat de les paraules, que els agradi somriure mentre llegeixen".

Per al creador del *Bocavulvari*, aquests materials literàriament i humanament sensibles per la seva riquesa didàctico-moral diuen també molt del caire vital de l'existència humana.

"La metàfora –afirma– més que una figura retòrica és una necessitat radical del gènere humà. És l'element que domestica l'entusiasme, que ens ajuda a educar o mal educar el sentit poètic de la frase. Es tracta d'un fenomen psíquic i cultural".

Pep Vila pensa que les imatges i les metàfores sexuals que arrelen en el nostre psiquisme són molt importants per a explicar-nos la formació dels nostres conceptes, idees, mites, i que l'erotisme no deixa de ser un reflex de la nostra condició humana.

"Tot tenim –diu– la necessitat de trobar un absolut, de tastar el sabor de l'eternitat, de buscar, com deia Bataille, l'aprovaçió de la vida fins a la mort."

EL TEMPS

Dibuix del XIV, de l'Arxiu del Regne de Mallorca, reproduït al llibre *El sexe a Mallorca*.

Rere aquesta temptativa de contribuir amb el seu gra de sorra a ajudar a salvar els mots, a posar-los de nou en

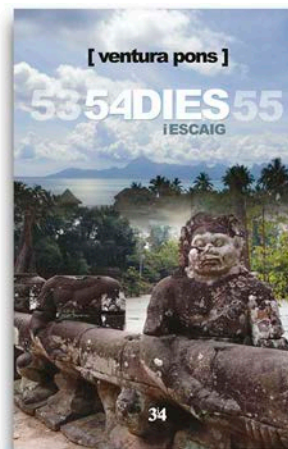
circuit, hi ha un amor apassionat per aquest país i la seva gent, pel conreu literari del català.

"La nostra llengua –diu– encara és plena de virtuts inconegudes. Som petita legió els qui excavem la llengua a la recerca de tresors amagats. Estimo i estimaré mentre visqui el bell catalanesc sense reserves. Com demanava J. V. Foix: 'Lleva el puguó del pi de les tres branques.'"

A través d'un lèxic ordenat alfabèticament, treballat sobretot a partir de les obres dels autors catalans més representatius, el lector, promet Pep Vila, podrà fer córrer la seva imaginació per totes les pulsions del cos humà: el desig, el plaer, les pràctiques amoroses, els atributs sexuals, l'amor espiritual o els pecats de la carn.

I per a Pere Gimferrer, la nova vida d'aquest *Bocavulvari eròtic de la llengua catalana* "podria tornar a donar vigoria al món verbal, enfosqueït, del català literari".

Lluís Bonada

Pots seguir-nos a Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.com

34

Edicions Tres i Quatre / València

PER NADAL,
REGALA CULTURA